

Příspěvek ČR rozvojovým zemím na zvládání dopadů změny klimatu klesl. Jak to bude dál vláda zatím nerozhodla

Česká republika od roku 2010 poskytovala finanční prostředky na zvládání dopadů změny klimatu a snižování emisí v rozvojových státech v objemu cca 200 milionů Kč ročně. (1) Výše této podpory ale v roce 2017 klesla na 186 milionů korun, tj. ČR poskytla o 18 milionů méně než v předchozím roce 2016. (2) Na příští rok nemá vláda zatím konkrétní plán. Poskytování finanční podpory na klimatická opatření v zemích globálního Jihu patří mezi závazky, k nimž se Česká republika přihlásila ratifikací Pařížské dohody.

Dopady klimatických změn zasahují nejen životní prostředí, ale především nejvíce zranitelné obyvatele rozvojových států a celosvětový boj s chudobou se stává náročnějším a finančně nákladnějším. Zhoršování podmínek k zemědělství a dostupnosti vody vede ke společenskému napětí a sporům o tyto zdroje. Velkým úkolem v rámci adaptací je udržení zemědělských výnosů. Schopnost adaptace rozvojových států bude však bez poskytnutí dostatečných prostředků ze strany vyspělých zemí nízká, zatímco náklady kvůli zhoršujícím se dopadům změny klimatu naopak porostou. Střízlivější odhady reálných potřeb se pohybují kolem 140 až 300 miliard USD ročně do roku 2030, velikost nákladů v dlouhodobém horizontu bude záviset na úspěšnosti snižování emisí.

Hlavním globálním nástrojem pro poskytování financí na ochranu klimatu v rozvojových státech je podle Pařížské dohody Zelený klimatický fond (Green Climate Fund) a v období let 2020 až 2025 by měl financovat projekty minimálně v hodnotě 100 miliard USD ročně. Zatím však mohl podpořit projekty pouze za cca 5 miliard dolarů.

Jedním z cílů skončeného summitu generálního tajemníka OSN v New Yorku bylo podpořit dárce v procesu doplňování prostředků do Zeleného klimatického fondu na čtyřleté období od ledna 2020 do prosince 2023. Zatímco řada států přislíbila zdvojnásobit své dosavadní příspěvky do fondu (Francie, Norsko, Německo, Švédsko, Velká Británie, Jižní Korea), některé slíbily přispět více (Dánsko, Slovinsko, Španělsko), některé budou přispívat nově (Slovensko), premiér Babiš nemohl za ČR přislíbit nic. Vláda o nové výši českého příspěvku do Zeleného klimatického fondu ještě ani nezačala jednat.(3)

Klára Sutlovičová, policy officerka FoRS – Českého fóra pro rozvojovou spolupráci, řekla: „Pařížská dohoda počítá s tím, že bohatší státy, jako je Česko, pomohou zemím globálního Jihu se zvládáním dopadů změny klimatu. A sousední Slovensko se na summitu v New Yorku k této odpovědnosti ústy své prezidentky přihlásilo. Česká vláda o nové výši našeho příspěvku do Zeleného klimatického fondu ještě ani nezačala jednat. Prosazujeme, aby nejpozději do prosince tohoto roku vláda schválila plán pomoci rozvojovým zemím. Příspěvek do Zeleného klimatického fondu by měl být alespoň dvojnásobný oproti období let 2015 až 2019."

(1)ČR od roku 2010 poskytuje finanční prostředky prostřednictvím bilaterální a multilaterální spolupráce ve výši cca 200 milionů Kč ročně. Do Zeleného klimatického fondu ČR přispěla v letech 2014 až 2018 celkem částkou 110 milionů Kč. Prostřednictvím bilaterální zahraniční rozvojové spolupráce ČR financuje projekty ve

vybraných zemích (Arménie, Afghánistán, Bosna a Hercegovina, Etiopie, Kazachstán, Kosovo, Mongolsko, Moldavsko, Gruzie, Vietnam, Kambodža, Jemen), přičemž 70 % podpořených projektů bylo v oblasti adaptace na změnu klimatu.

(2) Celková výše poskytnutých financí na klima za rok 2017 byla 186 025 457 Kč, v roce 2016 to bylo 204 076 336

Kč. <https://rod.eionet.europa.eu/countrydeliveries;jsessionid=2C3E2131577441B96F402C3C12824F79?actDetailsId=704&spatialId=10>

(3) Vládní Politika ochrany klimatu (MŽP, 2017) navrhuje růst poskytovaných klimatických financí na úroveň cca 1,8 miliard Kč ročně v roce 2030. Dosažení této výše však není závazným cílem koncepce a chybí také konkrétní a dostatečně ambiciózní střednědobý plán pro systematický a předvídatelný růst klimatických financí poskytovaných rozvojovým zemím, a to včetně identifikace zdrojů těchto peněz. Část prostředků je třeba zajistit z výnosů z obchodování s emisními povolenkami.

Kontaktní osoba pro média: Policy officerka Klára Sutlovičová, +420 702 145 177